

Den Haag, 6 augustus 2021

Kenmerk B-21-073

Onderwerp **VNCI reactie op internetconsultatie wijziging van de Arie regeling onder het Arbobesluit**

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid te reageren op een voorstel tot wijziging van de Arie regeling onder het Arbobesluit. Wij reageren aanvullend op het VNO-NCW commentaar.

Wij onderschrijven het doel van de Arie regeling om zware ongevallen te voorkomen en daarmee werkenden te beschermen die dan een hoog acuut risico lopen voor hun gezondheid of veiligheid vanwege de hoeveelheden gevaarlijke stoffen die op de werkplek aanwezig kunnen zijn. Daarvoor heeft Nederland voor bedrijven die net buiten de reikwijdte van de Europese (Seveso) regels vallen een aanvullende risico inventarisatie en evaluatie (Arie) verplicht gesteld. Europa kent deze regeling niet.

De regeling was al jaren aan herziening toe en wij keken met belangstelling uit naar een voorstel met de aangekondigde vereenvoudiging. Die zien wij slechts terug in de aansluiting bij de Europees geharmoniseerde categorie indeling van stoffen (CLP). Dat is een goede zaak. Voor het overige lezen wij het voorstel als een flinke uitbreiding en lastenverzwaring omdat:

- 1 door de gekozen drempels en stofcategorieën de doelgroep voor de Arie wordt uitgebreid met bedrijven die ruim buiten de reikwijdte van de Seveso regels actief zijn, veelal MKB;
- 2 deze bedrijven door de gelijktrekking met de Seveso regels met aanzienlijk meer verplichtingen te maken krijgen;
- 3 de onder de Seveso vallende bedrijven (Brzo bedrijven) categoriaal Arie plichtig worden en daarmee extra verplichtingen opgelegd krijgen.

Het zijn principiële keuzes die verder gaan dan nodig om het gewenste doel te bereiken en waar wij bezwaar tegen maken. Hieronder lichten wij dat toe.

Ad 1 aanwijssystematiek

De nieuwe aanwijssystematiek is een combinatie van gekozen stofcategorieën met drempels en slechts deels gebaseerd op risico. Het doel is daarmee bedrijven aan te wijzen die net buiten de reikwijdte van de Seveso regels vallen om de daar werkenden te beschermen bij een zwaar ongeval. De Seveso richtlijn definieert een zwaar ongeval als een ongewenste gebeurtenis zoals een zware emissie, brand of explosie als gevolg van onbeheerste ontwikkelingen tijdens de bedrijfsuitoefening. Met de nieuwe systematiek komt door de gekozen combinatie een grote groep bedrijven onder de groep “hoog risico voor werkenden bij een zwaar ongeval” terwijl het

risico bij een groot deel ernstig te betwijfelen is. **Wij zetten grote vraagtekens bij de gemaakte keuzes in relatie tot het doel.**

-De (lage) drempels waarboven de verplichtingen gaan gelden maakt bedrijven al vanaf relatief kleine hoeveelheden (1,5 –15 ton) Arie plichtig. Dat maakt de doelgroep aanzienlijk groter met veelal kleinere MKB bedrijven die vaak niet of nauwelijks actief met deze stoffen werken. Ze slaan ze op of passen ze toe zoals bij een waterzuivering of bij het koelen van procesinstallaties en dat gebeurt dan veelal via geautomatiseerde systemen. Het risico voor werkenden is dan ook niet of nauwelijks aanwezig. Voor deze activiteiten zijn in voorkomend geval al PGS richtlijnen van toepassing.

-De wijze waarop met de inschatting van het risico rekening is gehouden is niet onderbouwd. Zo zijn de drempels gezet op 30 % van de Seveso drempels. Waarom ligt deze op 30% en bijvoorbeeld niet bij 75%?

Is stoffenlijst 2 gebaseerd op de inspectie brede risicoanalyse waar het SZW rapport “Toezicht op werken met gevaarlijke stoffen 2016-2020” op doelt? Wij zijn benieuwd om daar meer onderbouwing bij te zien. De drempels betekenen bijvoorbeeld dat de aanwezigheid van 15 ton bijtende stof voor het risico van werkenden hoger wordt ingeschat dan 2500 kg ontplofbare stoffen (zoals bijv. het vuurwerk dat in Enschede de ontploffing veroorzaakte). In de bijlage bij deze brief geven we een aantal detail opmerkingen bij de stoffenlijst.

Ook zien wij geen onderscheid naar bijvoorbeeld de wijze van opslag die in dit geval toch risicobepalend is. Voor de activiteit opslag in dichte verpakkingen zijn de risico's substantieel lager.

- Bij de Seveso regels geldt er een **drempelwaarde van 2%** zodat zeer kleine hoeveelheden niet meetellen (aantekening 3 van de Seveso lijst). Dat is niet meegenomen en dat is niet praktisch.

-Het bereik wordt extra vergroot door de definitie van “installatie”. Bij de “installatie” worden ook de aanwezige voorraden van aangesloten tankauto's meegerekend waardoor de drempels eerder worden bereikt. Tankauto's vervoeren over het algemeen volumes van 25 ton. Door die 25 ton mee te moeten tellen worden de ondergrenzen van de Arie (in veel gevallen 1,5 – 15 ton) snel bereikt. Zo wordt het bedrijf alleen om reden van beleving Arie plichtig. Uit die tank worden een paar ton afgeleverd. Het leveren van een paar ton in bulk i.p.v. losse verpakkingen / containers (IBC's) van 25 ltr – 1000 kg is Arbo technisch te prefereren. Het voorkomt extra handelingen van overpompen overschreden.

-Het toevoegen van categorieën stoffen die Europa niet voor dit doel heeft aangewezen is ongewenst. Er is onvoldoende onderbouwd waarom dit zou bijdragen aan dit risico.

Zo is de categorie corrosieve stoffen opgenomen terwijl die niet op de Seveso lijst voorkomt. Dit is volgens Europese regels geen relevante categorie bij (het voorkomen van) een zwaar ongeval. Wij vinden dat deze stofcategorie daarom ook niet in deze lijst thuishoort.

Door de gemaakte keuze van stof categorieën, drempels en risico's wordt het bereik van de regeling flink uitgebreid en komen doelgroepen in beeld die niet relevant zijn om werkenden daar te beschermen tegen (acute) risico's bij een mogelijk zwaar ongeval. Bij een incident zal er door de aanwezigheid van deze (hoeveelheden) stoffen niet snel sprake zijn van een zwaar ongeval. Denk aan de genoemde extra stofgroep corrosieve stoffen of het begrip installatie die de groep flink uitbreiden. **Gezien het doel van de regeling en de daaruit voortvloeiende verplichtingen zouden de gekozen criteria heroverwogen moeten worden.**

Ad 2 Gelijktrekken met Seveso verplichtingen onnodig belastend

De Arie plichtige bedrijven krijgen in Nederland grotendeels gelijke verplichtingen als Brzo bedrijven. **De verplichtingen zouden in verhouding moeten staan tot de (lagere) risico's** wat naar onze mening niet het geval is.

Nederland voegt toe dat het beleid voor de beheersing van de risico's van zware ongevallen tevens bevat "de verbintenis om de beheersing van de risico's van zware ongevallen continue te verbeteren en hoge bescherming te waarborgen". **Dit is een open norm en wij betwijfelen of dat voor deze doelgroep proportioneel is.**

Door de gelijktrekking moeten Arie plichtige bedrijven een gecertificeerde deskundige inschakelen voor het opstellen en in stand houden van een veiligheidsbeheersysteem (VBS).

Dat is voor deze bedrijven een (ook financiële) last. Het moeten onderhouden ervan met veel administratieve acties kan leiden tot schijnveiligheid, terwijl wellicht met andere middelen (voorschriften) de bescherming net zo goed geregeld kan worden.

Waar Seveso en het Bal nog aangeven dat het VBS evenredig is aan de gevaren van zware ongevallen rept het voorstel daar niet van.

De ministeriele regeling kan nadere regels voor het VBS stellen. Volgens het voorstel zal daarbij worden verwezen naar EU guidelines die vrij uitgebreid zijn en bedoeld voor Brzo bedrijven. Zo'n verwijzing lijkt ons voor de niet Brzo bedrijven onevenredig belastend. Indien al zo'n verwijzing nodig is zouden wij eerder een verwijzing naar PGS 6 verwachten. Met name voor de MKB bedrijven zou ingezet moeten worden op minder complexe wetgeving. Daar draagt dit voorstel niet aan bij.

De vraag is of het voorgestelde eisen pakket voor een VBS systeem proportioneel is voor de te bereiken veiligheidswinst bij de grote doelgroep die nu Arie plichtig wordt.

Ad 3 Brzo bedrijven niet onder deze regels brengen

Alle Brzo bedrijven zouden onder de Arie komen terwijl voor deze bedrijven de regels van het Bal gelden die ook het met de Arie beoogde doel bestrijken. Niet voor niks is bij de implementatie van de Seveso richtlijn gekozen voor een gezamenlijke regeling voor milieu en arbeidsveiligheid in één besluit, het Brzo dat overgaat naar het Bal.

Bedrijven worden bij het bereiken van de Europese drempels een Brzo inrichting en daarmee ook vergunning plichtig. Ze komen in het Bal onder de regels voor de complexe bedrijven met een daarop toegespitst regime.

Brzo bedrijven vallen daarnaast ook onder de regels over de risico inventarisatie van de Arbowet. Recent onderzoek liet zien dat deze bedrijven die regels naleven. De in de Arie toegevoegde stoffen aan de Europese stoffen lijst worden, indien relevant, in die Rie meegenomen. **Voor Brzo bedrijven zijn er al regels voor interne veiligheid van werkenden en daarom horen zij niet onder de Arie te worden gebracht.**

Een overlap van regels voor Brzo bedrijven van Arie en Brzo is ongewenst en niet werkbaar.

Met de aangekondigde vereenvoudiging verwachtten wij dat ook de huidige overlap voor de lichte categorie Brzo bedrijven (Pbzo) zou eindigen. Helaas betekent de vereenvoudiging juist een nog grotere overlap door nu alle Brzo bedrijven onder de Arie te brengen.

De overlap uit zich in **twee regimes voor de Brzo bedrijven**: die onder het Bal en die onder de Arie. Omdat het doel bij Arie beperkter is zouden wij veronderstellen dat zodra bedrijven onder de Europese regels vallen, zij vrijgesteld zijn van de Arie verplichtingen. Dat biedt een duidelijke scheidslijn tussen Brzo bedrijven en bedrijven net buiten de reikwijdte van Brzo. Iedere categorie met een eigen op het doel en de risico's toegespitste regeling. Dat voorkomt veel verwarring en extra lasten.

Een duidelijke scheidslijn voorkomt ook extra lasten omdat de voorgestelde verplichtingen niet gelijk lopen met die van het Bal. Brzo bedrijven krijgen met twee verschillende stoffenlijsten te maken, met mogelijk extra te maken scenario's, ze moeten zich opnieuw melden terwijl zij als Brzo bedrijf toch al te boek staan.

Volgens de toelichting is het niet de bedoeling om Brzo-inrichtingen met de naleving van dubbele (nagenoeg) identieke systeemverplichtingen en regimes op te zadelen. In verband daarmee is in artikel 2.2 aangeduid aan welke Arie-verplichtingen Brzo-inrichtingen al geacht worden te voldoen, ervan uitgaande dat ze hun vergelijkbare verplichtingen uit hoofde van het Brzo 2015 correct nakomen. Maar dan nog zijn er verplichtingen waar dat vermoeden niet voor

geldt en waarvoor er dus extra verplichtingen ontstaan door de overlap. We noemen een paar voorbeelden.

-Waarom geldt dat vermoeden bijvoorbeeld niet voor Artikel 2.5 c in relatie tot artikel 4.12 Bal, (bijwerken VBS bij significante wijziging), voor artikel 2.5 e in relatie tot artikel 4.4 Bal; 2.5 f in relatie tot artikel 4.13 Bal etc. Bij dit laatste punt, het informeren van naburige bedrijven wordt in het Bal verwacht dat bedrijven bij die voorlichting samenwerken.

-Ook aan artikel 2.5 g, h, i en j wordt niet vermoed te worden voldaan door Brzo bedrijven terwijl voor die verplichtingen het Bal voorschriften stelt. Zo staat de verplichting voor een Brzo bedrijf om na een zwaar ongeval I- SZW de gegevens te verstrekken in artikel 4.7 Bal.

Deze overlap geeft Brzo bedrijven een stapeling van wetgeving/regels waardoor de uitvoerbaarheid en naleefbaarheid in de knel komt terwijl het doel al door de Brzo regels is bestreken.

De verplichtingen voor Brzo bedrijven worden er met de Arie, mede door andere begrippen (zwaar ongeval, inrichting) niet eenduidiger op. De afwijking kan zelfs gaan divergeren (van het Bal) omdat de Arie aangevuld kan worden met ministeriele regels. De regeling is wellicht gewenst door de toezichthouder maar is dat zeker niet voor de bedrijven.

Wanneer wij afgelopen jaren vroegen naar de herziening van de Arie is ons steeds voorgehouden dat er voor deze groep bedrijven na de herziening geen overlap meer zou zijn. Dat zien wij niet terug. Al met al zien wij geen reden om Brzo bedrijven onder deze regels te brengen en verzoeken dat te heroverwegen.

Lasten

De hierboven uiteengezette uitbreiding van de verplichtingen voor de diverse groepen bedrijven betekenen samen met de uitgebreidere handhavingsmogelijkheden een forse lastenverzwaring voor Brzo bedrijven en voor niet Brzo bedrijven. Brzo bedrijven zouden aanvullende Arie inspecties kunnen krijgen. Dat is dan weer een administratieve last voor deze bedrijven erbij.

Hoewel in de toelichting staat dat er een groot aantal nieuwe verplichtingen zijn geschapen worden de administratieve lasten beperkt genoemd. Voor de kennisname van de nieuwe regels zouden twee en een half uur volstaan en voor de deskundige bijstand 2 uur incidenteel. Dat kan niet anders dan een onderwaardering zijn. Opvallend is dat de toezichthouder I- SZW voorziet in een uitbreiding met 16 fte's voor het toezicht op de nieuwe regeling.

Conclusie

De uitbreiding van de Arie tot Brzo bedrijven is ongewenst. Bedrijven die de grenzen voor Brzo bereiken komen onder de Seveso regels van het Bal waarin de gezamenlijke (milieu en arbo) uitvoering van de Europese regels staat. Voor deze bedrijven wordt het doel van de Arie al via dit systeem en de bepalingen over de risico inventarisatie van Arbowet bereikt.

De onder de Arie vallende stoffen categorieën, hun drempels en de relatie met het risico is voor het beoogde doel onvoldoende onderbouwd. Wij verzoeken deze te herzien.

Voor de Arie bedrijven is de gedeeltelijke gelijktrekking met de Brzo verplichtingen een flinke last en wij vragen ons af dit proportioneel is voor het beoogde doel.

Mocht aan ons verzoek tot heroverweging van het bereik van de regeling tegemoet worden gekomen dan verzoeken wij daarover opnieuw geconsulteerd te worden zodat wij de gevolgen dan opnieuw kunnen beoordelen. Daarnaast verzoeken wij altijd een internetconsultatie of voorhangprocedure vooraf te laten gaan aan de aanpassing van de ministeriele regeling.

Bijlage

Mw. Mr Jos Roosen
roosen@vnci.nl
T: 06 - 411 292 52

Bijlage

Als basis voor De ARIE stoffenlijst is de lijst van de Seveso-richtlijn gebruikt (2012/18/EU Bijlage I deel 1 en 2); de keuzes die gemaakt zijn, zijn niet onderbouwd. Wij zien de volgende onvolkomenheden:

Onder rubriek H staat bij de categorie 3 in Seveso een **aantekening 7** die niet in de ARIE-lijst is opgenomen

Aantekening 7 Seveso : Gevaarlijke stoffen die vallen onder acuut toxisch categorie 3 (orale blootstellingsroutes, H 301), vallen onder de rubriek H2 ACUUT TOXISCH wanneer noch de indeling acute toxiciteit bij inademing noch de indeling acute dermale toxiciteit kunnen worden afgeleid, bijvoorbeeld door een gebrek aan concluderende gegevens betreffende toxiciteit bij inademing en dermale toxiciteit.

Deze toelichting is essentieel om een juiste beoordeling van de indeling te kunnen maken en om verschillen/discussie met de BRZO indeling te voorkomen.

De categorie "**Huidcorrosie/-irritatie**" die niet in de bijlagen van de Seveso richtlijn voorkomt is wel opgenomen in de ARIE-lijst. Dit soort stoffen heeft geen potentie op een zwaar ongeval zoals een brand, explosie of toxische wolk te veroorzaken.

Daarnaast heeft het RIVM in haar rapport uit 2011 met de titel "Voorstel voor afstemming Nederlandse regeling voor gevaarlijke stoffen ARIE op Europese CLP verordening" een specifieke groep corrosieve stoffen benoemd, namelijk de luchtweg corrosieve stoffen; zie de volgende tekst op blz. 24/25 van dat rapport:

Huidcorrosie/-irritatie, categorie 1 (H314) Stoffen die bijtend voor de huid zijn, worden ook beschouwd als bijtend voor de luchtwegen. Hoewel ze vaak niet getest worden in acute toxiciteitstudies op corrosieve eigenschappen voor de luchtwegen wordt aangenomen dat zulke stoffen ook in de luchtwegen corrosie veroorzaken met ernstige effecten of zelfs sterfte tot gevolg.

Door nu een veel bredere groep stoffen te benoemen wordt de doelgroep van de ARIE veel te breed. De stoffen zoals natronloog, fosforzuur, zwavelzuur en ijzerchloride wordt heel veel gebruikt en zijn niet corrosief voor de luchtwegen

Het RIVM advies was van voor de periode van de Seveso III richtlijn in 2012. Wij begrijpen dan ook niet waarom deze stofgroep nu wel in de ARIE lijst wordt opgenomen. Een groep stoffen komt hiermee zonder onderbouwing op de ARIE lijst terwijl Seveso ze niet aanwijst. Dat zou heroverwogen moeten worden.

Bij de categorie "ontploffbare stoffen" ontbreekt in de ARIE de **aantekening 8** uit de Seveso richtlijn. Niet beargumenteerd is waarom de groep **subklasse 1.4** is weggelaten, terwijl de subgroep 1.3 en 1.5 wel is opgenomen. subklasse 1.4G bevat zwaar vuurwerk dat niet aan consumenten verkocht mag worden.

Bij de categorie “Ontvlambare vloeistoffen (P5a / B1)” ontbreekt bij de overige vloeistoffen met een vlampunt $\leq 60^{\circ}\text{C}$ die bij een temperatuur hoger dan hun kookpunt worden gehouden de **aantekening 12** uit de Seveso richtlijn

Aantekening 12 Seveso : Overeenkomstig punt 2.6.4.5 in bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 behoeven vloeistoffen met een vlampunt hoger dan 35°C niet in categorie 3 te worden ingedeeld indien negatieve resultaten werden behaald bij de test inzake onderhouden verbrandbaarheid L.2, Part III, section 32 van de UN Manual of Tests and Criteria. Dit geldt echter niet onder omstandigheden als verhoogde temperatuur of druk en daarom vallen dergelijke vloeistoffen onder deze vermelding.

Deze toelichting is relevant om een juiste beoordeling van de indeling te kunnen maken en om verschillen/discussie met de BRZO indeling te voorkomen.

Bij de categorie “Ontvlambare vloeistoffen (P5a / B1)” is een extra categorie toegevoegd die niet in de Seveso lijst voorkomt, namelijk vloeistoffen met een vlampunt $> 60^{\circ}\text{C}$ die bij een temperatuur hoger dan hun kookpunt worden gehouden.

Het is niet praktisch deze categorie toe te voegen omdat deze stoffen niet herkenbaar zijn. Zij zijn als zodanig namelijk niet geclassificeerd (conform CLP). Dat maakt de verplichting moeilijk uitvoerbaar. Bovendien gaat het niet om gevaarlijke stoffen, maar om **gevaarlijke omstandigheden** en ook om deze reden hoort deze categorie niet op de lijst. Bovendien zijn hiervoor andere wetgevingsinstrumenten beschikbaar zoals Atex die op een breder pallet van brandbare stoffen van toepassing is.

Bij de categorie “Ontvlambare vloeistoffen (P5b / B2)” ontbreekt bij de overige vloeistoffen met een vlampunt $\leq 60^{\circ}\text{C}$ die bij een temperatuur hoger dan hun kookpunt worden gehouden de **aantekening 12**.

Aantekening 12 Seveso : Overeenkomstig punt 2.6.4.5 in bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 behoeven vloeistoffen met een vlampunt hoger dan 35°C niet in categorie 3 te worden ingedeeld indien negatieve resultaten werden behaald bij de test inzake onderhouden verbrandbaarheid L.2, Part III, section 32 van de UN Manual of Tests and Criteria. Dit geldt echter niet onder omstandigheden als verhoogde temperatuur of druk en daarom vallen dergelijke vloeistoffen onder deze vermelding.

Deze toelichting is essentieel om een juiste beoordeling van de indeling te kunnen maken en om verschillen/discussie met de BRZO indeling te voorkomen.

Er kan onduidelijkheid ontstaan over de in deel 2 van de stoffenlijst genoemde term “**aardolie producten**” en de in deel 1 genoemde “ontvlambare vloeistoffen. Verduidelijking via een voetnoot is gewenst.

In de ARIE stoffenlijst staan bij de **aantekeningen 2 t/m 7** tussen haakjes tonnages genoemd (5.000/10.000), (1.250/5.000), etc. die refereren aan tonnages uit de Seveso stoffenlijst.

In de ARIE stoffen is de **aantekening 2** vanuit Seveso niet overgenomen

Aantekening 2 Seveso : Mengsels worden behandeld als zuivere stoffen, mits zij binnen de concentratiegrenzen blijven die zijn vastgesteld aan de hand van hun eigenschappen krachtens de in aantekening 1 vermelde Verordening (EG) nr. 1272/2008 of de meest recente aanpassing daarvan aan de technische vooruitgang, tenzij specifiek een samenstellingspercentage of een andere beschrijving wordt gegeven.

Deze toelichting is essentieel om een juiste beoordeling van de indeling te kunnen maken en om verschillen/discussie met de BRZO indeling te voorkomen.

Bij de toelichting van **aantekening 5** in de ARIE-regeling wordt verwezen naar aantekening 14 en 15. Deze komen niet voor op de ARIE-lijst

Voor de ARIE-regeling is **aantekening 6** uit de Seveso richtlijn niet overgenomen. *Aantekening 6 Seveso : Voor gevaarlijke stoffen die zodanige eigenschappen hebben dat ze op verscheidene wijzen kunnen worden ingedeeld, is voor de **toepassing van deze richtlijn de laagste drempelwaarde** van toepassing. Wat evenwel de toepassing van de in aantekening 4 (= toelichting sommatie regel) bedoelde regel betreft, wordt de laagste drempelwaarde voor elke groep categorieën in aantekening 4, onder a), b) en c), welke met de indeling in kwestie overeenkomt, gebruikt.*

Dit is een essentiële toelichting, want op dit moment is niet duidelijk hoe stoffen met meerdere eigenschappen worden meegenomen. Hiermee worden ook verschillen/discussie met de BRZO indeling te voorkomen.

Bij de toelichting van **aantekening 8** in de ARIE lijst over biogas wordt verwezen naar "rubriek 18 van deel 2 van bijlage I". Deze rubriek 18 komt niet voor in de ARIE-regeling, maar staat in de Seveso-richtlijn.
